

TÜRKÇE EĞİTİM BÖLÜMLERİNDE KURULMASI GEREKLİ GÖRÜLEN ANA BİLİM DALLARI

Prof. Dr. Abdurrahman GÜZEL*

ÖZ: Eğitim sisteminin en önemli unsuru öğretmenlerdir. Bu bakımdan, öğretmenin niteliği genel olarak eğitimin niteliğini de etkilemektedir. Hedef kitlesine uygun olarak eğitimi görmüş, alanına ilişkin yeterli bilgiye sahip, mesleki formasyonu kazanmış ve genel kültür düzeyi yüksek olan öğretmenler sistemi başarıya ulaştırabilirler. Mevcut öğretmen yetiştirme yollarımız yazık ki, hedef kitlesine uygun eğitim almış, Türkçe öğretmenleri yetiştirmemize imkân sağlamamaktadır.

Türkçe eğitiminde farklı hedef kitleler mevcut olmakla birlikte öğretmen yetiştirmede bu farklılıklar dikkate alınmamaktadır. Türkçe eğitiminde yaş grupları farklı, dikkate alınarak mevcut Türkçe Öğretmenliği Ana Bilim Dalı yanında, sırasıyla, okul öncesi ve ilköğretim birinci kademeyle yönelik olarak, Temel Türkçe Öğretmenliği Ana Bilim Dalı kurulması gerekmektedir. Yabancılar, Türk soylular ve iki dilli iki kültürlü Türk çocukları dikkate alınarak Yabancılar Türkçe Öğretmenliği Ana Bilim Dalı kurulması gerekmektedir.

Bu çalışmada, Türkçe Eğitimi Bölümlerinde kurulması, tarafımızdan zorunlu görülen ana bilim dalları ile ilgili fikirlerimiz paylaşılmıştır. Bu ana eksen etrafında mesele ele alınarak tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe, Türkçe öğretimi, Türkçe öğretmeni yetiştirme, Temel Türkçe öğretmenliği, yabancılar Türkçe öğretmenliği.

The Major Disciplines that Should Be Established in Turkish Educational Departments

ABSTRACT: The most essential element of education is teacher. In this respect; the quality of a teacher affects the quality of education in general as well as only the teachers; who had an education appropriate for the target population, had an adequate knowledge of the area, gained occupational formation and higher level of general information can bring success for the system. The available system unfortunately doesn't let us

* Baskent Üni. Eğitim Fak. guzel@baskent.edu.tr

to educate Turkish teachers who had an appropriate education for target population.

However there are different targets populations in Turkish education, these differences aren't considered. By considering the differences of age groups, together with The Major Turkish Education Disciplinary Department, The Primary Turkish Education Disciplinary Department should be established for pre-school and primary educations. And also by considering foreigners, the ones with Turkish origins and Turkish bilingual and two cultured children, The Major Turkish Education Disciplinary Department for foreigners should be formed as well.

In this study the wives about establishing Major Turkish Disciplinary Departments that are considered as obligation by us are shared. The issue must be discussed within this main frame.

Key Words: Turkish, Turkish Education, Educating Turkish teachers, Primary Turkish teaching, Turkish teaching for foreigners.

1. Giri

Milletlerin var olu unda dil ne kadar kıymetli ise devam, aç,s,ndan da bir o kadar önemlidir. Bu yönüyle dil, millet olman,n temel unsurudur ve kültür birli ini temin eden ve yeni nesillere aktar,lmas,n, sa layan vazgeçilemez bir vas,tad,r.

Milletlerin varl, , aç,s,ndan bu kadar kritik olan dilin en âlâ ekilde yeni nesillere aktar,lmas, e itim yoluyla gerçekle ir. E itim sistemleri, toplumlar,n hedef ve ihtiyaçlar,n, kar ,layabildikleri sürece ba ar,l, kabul edilebilirler. Toplumlar,n en temel ihtiyac,, do al olarak var olmak ve varl, ,n, sürdürebilmektir. Bu bak,mdan okullarda verilen ana dil e itimi bu varl, , peki tirmeli ve onun devaml,l, ,n, sa lamal,d,r.

E itim sistemlerinin temelinde ö retmen yer al,r. Ö retmen niteli i bu aç,dan do rudan do ruya e itim sisteminin ba ar,s,n, etkiler. Hedef kitlesine uygun olarak e itim görmü , alan,na ili kin yeterli bilgiye sahip, meslekî formasyonu kazanm, ve genel kültür düzeyi yüksek olan ö retmenler sistemi ba ar,ya ula t,rabilir. Bütün bran larda bulunmas, gerekli bu niteliklerin ana dil e iticileri olan Türkçe ö retmenlerinde de bulunmas, gerekir.

Farkl, biçimlerde ortaya ç,kan Türkçe ö renme ihtiyac,, Türkçe ö retmenlerinin hedef kitlelerin özellikleri dikkate al,narak yeti tirilmesini zorunlu k,lmaktadır. Bu bak,mdan bir ana bilim dal,ndan sabit bir programla yeti tirilen Türkçe ö retmenleri farkl, artlarla kar ,la t,kla,r,nda zorlanmakta iken, bundan daha da vahim olan,, özellikle okul öncesi ve ilkö retim birinci kademede yeterli e itimden geçmeyen ö retmenler Türkçe e itimini gerçekle tirmektedir. Ana dil e itiminin önemine binaen bu sorunlar,n ivedi olarak çözümlenmesi gerekir.

2. Türkçe Ö retmenli i Bölümlerinin Tarihi Seyrine K,sa Bir Bak,

Cumhuriyet döneminde, bugün sekiz y,ll,k ilkö retim döneminin ikinci k,sm,n, olu turan, ortaokullara Türkçe ö retmeni yeti tirme faaliyetleri 192661927 ö retim y,l,nda, bizzat büyük önder Atatürk'ün emriyle, Konya'da aç,lan *Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü*yle ba - lar. ki y,ll,k e itim veren bu okulda öncelikli olarak *Türkçe Ö retmenli i Bölümü*nün aç,ld, , görülmektedir. Esasen, ortaokullara ö retmen yeti - tirmek için *Orta Ö retmen Okullar*, kurulmas,, 1924'ten itibaren tasarlanmaya ba lanm, t, (Ergün, 1997). Atatürk'ün talimat, ile *Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü*nde aç,lan ilk bölümünün *Türkçe Ö retmenli i Bölümü* olmas, son derece dikkat çekici ve çok önemli bir husustur.

Cumhuriyetin ilk y,llar,nda Türkçe konusunda büyük bir hassasiyet mevcuttur. 13 Mart 1924 tarih ve 439 say,l, *Orta Tedrisat Muallimleri Kanunu*ö uyar,nca, ö retmen okullar, d, ,nda bir yüksek ö retim kurumundan mezun olanlardan, kendi alan,nda ö retmenlik yapmak isteyenlerin, bakanl, ,n gösterece i okulda bir y,l staj yapt,ktan sonra Türkçe, pedogoji ve felsefe derslerinden s,nava girerek ba ar,l, olmak zorunlulu - u bulunmaktad,r(Cicio lu,1984: 29630). Kavcar'ın (2002) da belirtti i gibi, hangi dalda olursa olsun, ö retmen olacaklar,n Türkçe s,nav,na girmek ve ba ar,l, olmak zorunda olmas, Cumhuriyetin temellerinin ne kadar sa lam at,ld, ,n,n aç,k bir göstergesidir.

1926627 ö retim y,l,nda Konya'da aç,lan *Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü*, bundan bir y,l sonra, *Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü*ö ad,yla Ankara'ya nakledilir ve *Türkçe Ö retmenli i Bölümü* ilk mezunlar,n burada, 1928 y,l,nda verir. Bilindi i gibi, *Yeni Türk Alfabesi*nin kabul edilmesi de ayn, y,la rastlamaktad,r. Atatürk'ün en büyük ideali; Türk milletinin tamam,na *okuma yazmay*, ö retebilmektir. *Yeni alfabenin* kabul edilmesindeki temel sebep de budur. O dönemde h,zl, bir *okuma yazma* seferberli i ba lat,lm, ve bir y,l gibi k,sa bir sürede bir milyonun üzerinde ki iye *okuma yazma* ö retilmi tir (A k,n, 2002:485). Bu, sonraki y,llarda ortaokula giden ö renci say,s,nda do al olarak bir art, a sebep olmu tur. Bu art, zaman içinde ortaokullardaki bran ö retmeni ihtiyac,n, da artt,rm, t,r.

1940'dara gelindi inde, ö retmen ihtiyac,n, Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü'nün kar ,lamas, imkâns,z hale gelmi tir. Ortaokullar,n ö retmen ihtiyac,n, kar ,lamak için *e itim enstitülerinin* say,lar,n,n artt,r,lmas,na karar verilir. Bal,kesir, zmir ve stanbul'da *e itim enstitüleri* aç,lr. 1972-73'de bu enstitülerin say,s, 16'ya ç,kar ve her birinde temel bölüm olarak *Türkçe Ö retmenli i Bölümü* yerini al,r.

Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren Türkçeye ve Türkçe öğretimine verilen önem 1974'ten sonra azalmıştır. Özellikle 1982 yılında, eğitimde birlik adı altında, bütün eğitim kurumlarının 2547 sayılı, YÖK Kanunu'nun himayesine alınmasıyla eğitim enstitülerinin de eğitim fakültelerine dönüşü görülmüştür. Yeniden yapılandırılan bu kurumlardaki Türkçe Öğretmenliği bölümleri Türk Dili ve Edebiyat, Öğretmenliği adını alarak, yaklaşık 500 bin lise öğrencisine yönelik olarak sadece liselere edebiyat öğretmeni yetiştirmeyi hedefler. Fakat buna karşılık 15 milyon ilköğretim öğrencisine yönelik Türkçe öğretmeni yetiştirilmesi ihmal edilir.

Ancak bu durum zaman içerisinde Türkçe öğretimini açısından önemli bir problem haline gelir. Çünkü üniversitelerimizde de Türkçe öğretmeni yetiştirmeye yönelik bir program bulunmamaktadır. Hayati öneme sahip bu noksanlığın giderilmesi amacıyla 1989 yılında, ilk defa Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne bağlı olarak yüksek lisans ve doktora programları yürütmek üzere Türkçenin Eğitimi-Öğretimi Ana Bilim Dalı kurulmuştur. Bu program öncelikli amaçları; daha sonra üniversitelerde açılması ve kararlaştırılan Türkçenin Eğitimi-Öğretimi Lisans Programları'na öğretim elemanı yetiştirmektir.

Bakanlık ve ilgili kesimlerin Türkçe öğretmeni yetiştirilmemesi sorununu görmesi ve dillendirmesi daha geç tarihlerde gerçekleşmiştir. 26629 Mayıs 1992 tarihleri arasında Erzurum'da yapılan *Öğretmen Yetiştirme Koordinasyonu ve Birlik Toplantısı*nda, ortaokulların Türkçe öğretmeni ihtiyacı gündeme getirilmiştir ve Eğitim Fakültelerinin *Türk Dili ve Edebiyat, Öğretmenliği Bölümü* ile Fen Edebiyat Fakültelerinin *Türk Dili ve Edebiyat* programlarının hemen hemen aynı olduğu ve Türkçe öğretmeni ihtiyacının bu programların mezunlarından karşılanamaması nedeniyle, "çünkü Türkçe öğretiminin özel bir alan olduğu ifade edilmiştir (Karagözoğlu 1992).

Ortaokulların Türkçe öğretmeni ihtiyacının karşılanması amacıyla, 1992-1993 öğretim yılında, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi *Türk Dili ve Edebiyat, Eğitimi Bölümü*'ne bağlı olarak Türk üniversitelerinde ilk defa lisans programı olarak Türkçe Öğretmenliği Ana Bilim Dalı yine kurulmuştur. Bu olay, Türkçe öğretimi açısından, Türkçe öğretmeni yetiştirmeye yönelik 10 yıllık bir araya son verildiği için tarihî bir önem taşımaktadır.

Bu program öncelikli amacı; *kreş, anaokulu, ilköğretimin birinci ve ikinci kademesi, yetiştirenler, iki dilliler, Türk cumhuriyetlerinden yurtdumuza gelen orta ve yüksek öğretim öğrencileri ve yabancılarla Türkçenin öğretimi* vb. alanlarda Türkçe öğretmeni yetiştirmektir.

E itim Fakültelerinin 1997 y,l,nda yeniden yap,land,r,lmas, sürecinde E itim Fakültelerinin müstakil bölümlerinden olan Türk Dili ve Edebiyat, Ö retmenli i Bölümü, Orta Ö retim Sosyal Alanlar E itimi Bölümü'nün bir Ana Bilim Dal, haline gelmi tir. Daha önce, Gazi Üniversitesi, Gazi E itim Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyat, Ö retmenli i Bölümü alt,nda kurulan Türkçe Ö retmenli i Ana Bilim Dal, da Türkçe E itimi Bölümü ad,yla müstakil bir bölüm haline dönü türülmü tür. Bu düzenleme ile Türkçe E itimi Bölümü Türkçe Ö retimi Ana Bilim Dal, e itim fakültelerindeki yerini alm, t,r.

3. Okullardaki Türkçe Ö retmenlerin Men ei ve Türkçe Ö -retmeni Yeti tirmede Mevcut Durum

Cumhuriyet döneminde bran ö retmenleri üç temel kaynaktan sa lanm, t,r. E itim Enstitüleri, Yüksek Ö retmen Okullar, ve Üniversiteler. Üniversitelerin e itim fakülteleri ile fen edebiyat fakültelerinden mezun olanlar, Milli E itim Bakanl, , taraf,ndan bran ö retmeni olarak atanm, t,r.

Okullar,m,zda Türkçe Ö retmeni olarak görev yapan ö retmenler yukar,da zikredilen okullardan mezundur. Son y,llarda bran ö retmenliklerinin bir ço unda ve özellikle Türkçe ö retmenli inde baz, düzenlemelere gidilmi tir. 2006 y,l,na kadar milli e itim sistemi içinde Türkçe ve edebiyat ö retmenleri aras,nda bir ayr,m bulunmamaktayd,. Ö retmen, mezun oldu u okula bak,lmaks,z,n, ilkö retime ya da ortaö retime atanabiliyordu. Yani fen edebiyat fakültelerinin Türk dili ve edebiyat, bölümlerinden mezun bir ki i Türkçe ö retmeni olarak ilkö retim okullar,nda görev alabiliyor ya da e itim fakültelerinin Türkçe ö retmenli i bölümünden mezun bir ki i ortaö retim kurumu olan liselerde edebiyat ö retmeni olarak görev yapabiliyordu. 2006 y,l,ndan sonra ana dil ö retmenleri, kendi istekleri dikkate al,narak, ilkö retim Türkçe ö retmeni ya da ortaö retim/lise edebiyat ö retmeni biçiminde ayr,ld,lar.

Milli e itim sistemimizde farklı e itim basamaklar,nda Türkçe e itimi gerçekle tirilmektedir. Farklı ya ve e itim seviyelerindeki Türkçe e itiminin tam bir disiplinle gerçekle tirildi ini söylemek mümkün de il dir. Farklı ya ve e itim seviyelerinde Türkçe e itimi veren ö retmenlerin durumu u ekildedir:

Okul Öncesi: Okul öncesi e itiminde dil e itimi okul öncesi ö retmenleri taraf,ndan verilmektedir. Çocuklar,n geli im alanlar,ndan olan dil geli imi ile ilgili hedef ve kazan,m,lar okul öncesi program,nda yer almakla birlikte ö retmenlerin dil e itmeni olarak yeterli olduklar,n, söylemek güçtür.

İlköretim Birinci Kademe: İlköretim birinci kademe Türkçe eğitimi sınıf öğretmenleri tarafından gerçekleştirilmektedir. Sınıf öğretmenlerinin menajerlik çok büyük farklılıklar gösterir. Son yıllara kadar sınıf öğretmenleri ihtiyaçları karşılayabilmek için hemen her alandan mezun olup pedagojik formasyon alanlar öğretmen olarak atanmışlardır. Türkçe eğitimi açsından bu kabul edilemez bir durumdur. Zira ilköretim birinci kademe eğitiminin amaçları, yanlarında Türkçe eğitimi olmaktadır. Eğitim fakültelerinin ilköretim bölümü sınıf öğretmenliği ana bilim dalından mezun öğretmenlerin de Türkçe eğitimi ile ilgili yeterlilikleri tartışılmaktadır.

İlköretim İkinci Kademe: Eğitim Fakültelerinin Türkçe eğitimi bölümü ilköretim ikinci kademe Türkçe öğretmeni yetiştirmektedir. Mevcut bölümün programı amaçları olarak ilköretim ikinci kademe Türkçe eğitiminin başarıyla gerçekleştirilebilmesini sağlamaya yöneliktir.

Ortaöretim/Lise: Milli Eğitim Bakanlığı, öğretmen edebiyat öğretmeni ihtiyaçları, bugün eğitim fakültelerinin ortaöretim sosyal alanlar eğitimi bölümü Türk dili ve edebiyat öğretmeni ana bilim dalı ile fen edebiyat fakültelerinin Türk dili ve edebiyat bölümü ve ilgili bölümleri bitirip tezsiz yüksek lisans eğitimini tamamlayanlardan karşılanmaktadır. Burada zikredilen bölümlerden mezun olanların ilköretim okullarına Türkçe öğretmeni olarak atanmaları, bugün için söz konusu değildir.

Görüldüğü gibi özellikle okul öncesi ve ilköretim birinci kademe Türkçe eğitimi verecek öğretmenlerle ilgili sorunlar bulunmaktadır. Bu alanlara yönelik öğretmen yetiştirme bölümleri ve bölümlerin programları, Türkçenin eğitimi açsından kesinlikle yeterli değildir. Esasen bu yazının amacı, da Türkçe eğitiminin hedef kitlelerini belirleyip bunlara yönelik nitelikli Türkçe öğretmeni yetiştirecek programların kurulması, konusundaki düşüncelerimizi dile getirmektir.

4. Türkçe Eğitimi-Öğretiminin Hedef Kitleleri ve Bunlara Uygun Olarak Kurulması, Gerekli Görülen Ana Bilim Dallar,

Türkçe eğitiminin çok geniş bir hedef kitleleri vardır. Esas olarak Türkçe öğrenmek isteyen herkes hedef kitleye girmektedir. Birçok millet dilini kendi insanına daha nitelikli olarak öğretmeye çalışırken, dilini farklı milletlerden insanlara öğretmek de kültürünü yaymaya çalışmaktadır.

Almanya'da dün ana dil öğretimi için eğitim fakültelerinde bu değerlere uygun Almanca-ana dil öğretmenleri yetiştirilirken, bugün yine Almanya'da yayınlanan *Türk öğretmenlerinin Türkçe öğrenmelerine yönelik Helsinki kriterleri çerçevesinde, Türkçe, Türk Dili ve Edebiyat, öğretmenleri*

yeti tirmek üzere ilk ciddi ad,m Universitaet-Gesamthochschule Essen'de at,lm, ve mezunlar da verilmeye ba lanm, t,r.

Almanca,n yabanc, dil olarak ö retimi için de sadece Almanya Üniversitelerinde, yirmi dört ana bilim dal, ve hem Almanya'da, hem de dünyanın,n birçok ülkelerinde Goethe-Institut açm, lard,r. Bu durum bir yandan Almanca,n ana dil olarak ö retilmesinin önemini vurgularken, di er yandan da bizim kendi vatandaşlar,m,z için yapamad, ,m,z, Almanlar,n yapm, olmaları, itibariyle dikkate de er bir durumdur.

Bilindi i gibi dil, milli birli in en önemli unsurudur. E itim Fakül-telerindeki, *Türkçe E itimi Bölümleri*nin önemi, de i en ülke ve dünya artlar,yla beraber her geçen gün artmaktadır. Esasen, ayd,n her Türk insan, bu konuda duyarlı, olmak zorundadır. Yeni nesillere Türkçenin do ru ve etkili bir biçimde ö retilmesi zorunlulu u bugün çok daha bü-yük bir önem ta ,maktadır. Son y,llarda küreselle me ak,m, tüm dünyada millî devletlerin temellerini sarsar hale gelmiştir. Türkiye Cumhuriye-tiinin ve Türk milletinin gelecekte güçlü bir devlet ve millet olarak ya a-yabilmesi, var olmas, da okullar,m,zdaki Türkçe ö retiminin ba ar,s,yla sa lanacaktır.

Etkili Türkçe ö retimi, *hedef kitlenin* tam olarak tespit edilmesi ve do ru analiz edilerek tan,mılanmas,yla mümkün olabilir. Türkçe ö reti-minde yöntem ve tekniklerin seçimi *hedef kitlenin* özelliklerine göre fark-l,l,klar gösterebilir. Ça da ö retim stratejilerinin ana felsefesi olan ö -renci merkezli e itimin do as, gere i Türkçe ö retimi de ö renci merkez-li olmalı,, *yani hedef kitlenin zihni, ruhi, kültürel ve özelliklerine uygun yap,land,r,lmal,d,r.* Bu bilgiler , , ,nda Türkçe ö retiminde *metot ve uygulamalar hedef kitlelere yönelik olmalı,d,r.*

Dil ö retiminde hedef kitleyi de i ik ölçülere göre de i ik alt bi-rimlere ay,rabiliriz (Ba kan 1969: 42):

Ya Bak,m,ndan: Çocuklar, gençler, yeti kinler, ya l,lar.

E itim Bak,m,ndan: İkokul, ortaokul, lise, yüksekokul ve üni-versite mezunlar,.

Meslek Bak,m,ndan: Doktor, mühendis, iktisatç,, bankacı, gibi meslek sahipleri ile subay, astsubay, ö renci, memur, tüccar ve ev kad,n, gibi daha geni tan,ml, çal, ma alanlar,nda bulunanlar.

Kültür Bak,m,ndan: Bütün bilgilerini gündelik konularından, radyo ve gazetelerden elde edenler. Kitaplar ve dergiler okuyarak çevre-lerinde ve dünyada olup bitenlerden haberi olanlar. Sadece kendi çal, ma alanlar,n, ilgilendiren yay,nlar, izlemekle yetinenler. Kültür ve sanat dal-

lar,n,n hemen hepsinde bilgi ve görü sahibi olabilecek biçimde özel çaba göstererek çal, anlar.

Ki ilik Bak,m,ndan: Dil becerilerini (dinleme-okuma, konu ma-yazma) farkl, düzeylerde kullananlar.

Milliyet Bak,m,ndan: Türkçe e itimine tabi tutulacak olan hedef kitlenin millî mensubiyetleri de çok önemlidir. Bu anlamda Türkiye Cumhuriyeti, Kuzey K,br,s Türk Cumhuriyeti vatanda , ve Türk soylu (K,rg,zistan, Kazakistan, vb.) olanlar, çe itli sebeplerle yurt d, ,nda bulunan Türkler gibi bir s,ralama yap,labilir.

Burada önemli olan nokta, *Türkçe ö retilecek hedef kitlenin* bir bütün olmay,p, farkl, gruplara ayr,lmalar,d,r. Türkçeyi ö retmek durumunda oldu umuz *hedef kitle* bir hayli kabar,kt,r.

Bilindi i gibi u anda E itim Fakülteleri'nin Türkçe E itimi Bölümleri ilkö retimin ikinci kademesine yönelik *Türkçe bran ö retmeni* yeti tirmektedir. Hâlbuki ilkö retimin birinci kademesine yönelik *Türkçe ö retmeni yeti tirme politikas, üretilmemi tir. Ayr,ca yeti kinler, ana dili yabanc, dil olanlar, Türk soylular, ve iki dilli çocuklar,m,za yönelik Türkçe ö retmeni yeti tirilmesi hiç dü ünülmemi tir. Ama biz öyle dü ünülmeliyiz ki; geli en teknoloji ve metotlarla, kal,c, bir kültür potansiyeli ile Türkçeyi ö retmeliyiz. Çünkü üniter hukuk devletinde dil birli inin olu mas, ancak Türkçenin ö retimi ile mümkün olacakt,r. Bu cümleden olarak insanlar,m,za Türkçeyi ana kuca ,ndan itibaren ö retmeliyiz. Bunun için de *Türkçe ö retmenli i* bölümlerinde hedef kitlelere göre üç anabilim dal,n,n a a ,daki ekilde olu mas, gerekmektedir. Onlar da; *Temel Türkçe Ö retmenli i Ana Bilim Dal,, Türkçe Ö retmenli i Anabilim Dal,, Yabanc,lara Türkçe Ö retimi Ö retmenli i Ana Bilim Dal,ød,r.**

a. Temel Türkçe Ö retmenli i Ana Bilim Dal,

Temel Türkçe Ö retmenli i Ana Bilim Dal,n,n hedef kitesini k,-saca a a ,daki ba l,klar halinde toplamak mümkündür:

1. Okul öncesi (466 ya) dönem.
2. İlkö retim birinci kademe (165.s,n,flar).
3. Okuma-yazma bilmeyen ya da yetersiz olan yeti kinler.
4. Türk Cumhuriyetleri ve topluluklar,ndan gelen ilkö retim seviyesindeki soyda lar.

İk iki hedef kitle Türkçe e itimi aç,s,ndan çok önemlidir. Bireyin bütün ya am, boyunca hayat, alg,lamas,, anlamas, ve ona uyum sa layabilmesi okul öncesi ve ilkö retim seviyesindeki Türkçe ö retimine ba l,-d,r. Zira bu ça daki dil kazan,m, dü ünçe üretimine dönü mekte, ö reni-

lenler bilinç düzeyine yükselerek bireyin zihni ve ruhi yönden gelişmesini sağlamaktadır (Tosunoğlu 2002: 562). Geçmişte ve bugün okul öncesi ve ilköğretim I. Kademesinde gerçekleştirilen Türkçe öğretiminde dikkatle incelendiğinde *bu alanlar, ihmal edildiği görülmektedir*. Gerek okul öncesi, gerekse ilköğretim I. kademesinde Türkçe öğretim alanlarında yeterli ölçüde il, maalesef bazı alanlarda yeterli ölçüde bilgiye sahip alan uzmanı olmayan kişiler tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu sebeple hedef kitleye yönelik Türkçe öğretimi yeterli bir şekilde gerçekleştirilmesinin günümüzde büyük önem arz etmektedir.

Tarafından kurulması, gerekli görülen Temel Türkçe Öğretimi Ana Bilim Dalı için aşağıda taslak bir lisans programı sunulmuştur:

1. Sınıf 1. Yarıyıl	1. Sınıf 2. Yarıyıl
Osmanlı Türkçesi-I	Osmanlı Türkçesi-II
Türkçe Dil Bilgisi-I: Ses Bilgisi	Türkçe Dil Bilgisi-II: Kelime Bilgisi
Türkçe Kompozisyon-I	Türkçe Kompozisyon-II
Türkçede mlâ-I	Türkçede mlâ-II
Yaz, Yazma Teknikleri-I	Yaz, Yazma Teknikleri-II
Edebiyat Bilgileri-I	Edebiyat Bilgileri-II
Türk Edebiyat, Tarihi-I	Türk Edebiyat, Tarihi-II
Türkçe Öğretim Metotları,-I	Türkçe Öğretim Metotları,-II
Öğretmenlik Mesleğine Giriş	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi-II
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi-I	Yabancı Dil-II
Yabancı Dil-I	Okul Deneyimi-I

2. Sınıf 3.Yarıyıl	2. Sınıf 4.Yarıyıl
Osmanlı Türkçesi-III	Osmanlı Türkçesi-IV
İlk Okuma Yazma Öğretimi-I	İlk Okuma Yazma Öğretimi-II
Türkçe Dil Bilgisi-III: Cümle Bil-	Türkçe Dil Bilgisi-IV: Anlam Bilgisi
Türk Halk Edebiyatı, (Anonim)	Çocuk Edebiyatı,-II
Çocuk Edebiyatı,-I	Çocukta Dil Gelişimi-II
Türkçe Öğretim Metotları,-III	Türkçe Öğretim Metotları,-IV
Yeni Türk Edebiyatı,-I	Yeni Türk Edebiyatı,-II
Türk Destan Edebiyatı,-I	Türk Tasavvuf Edebiyatı,
Çocukta Dil Gelişimi-I	Türk Destan Edebiyatı,-II
Gelişim ve Öğrenme	Okul Öncesi Dönemde Türkçe Öğretimi
	Öğretimde Planlama ve Değerlendirme

3.S,n,f 5.Yar,y,l	3. S,n,f 6.Yar,y,l
Anlatma Teknikleri-I (Konu ma)	Anlatma Teknikleri-II (Yazma)
Anlama Teknikleri-I (Dinleme)	Anlama Teknikleri-II (Okuma)
Tarihî Türk iveleri	Ça da Türk iveleri
Yurt D, . Türklere Türkçe Ö retimi-I	Yurt D, . Türklere Türkçe Ö retimi-II
Eski Türk Edebiyat,-I	Resmî Yaz, ma Teknikleri
Yeni Türk Edebiyat,-III	Türkçe Ö retiminde Ara tırma Tek-
Kar ,la t,rnal, Türk ve Dünya Edebi-	H,zl, Okuma Teknikleri
Â ^a ,k ^I Edebiyat,	Eski Türk Edebiyat,-II
Ö retim Teknolojileri ve Materyal	Kar ,la t,rnal, Türk ve Dünya Edebi-
e	S,n,f Yönetimi
	Özel Ö retim Yöntemleri-I

4. S,n,f 7.Yar,y,l	4. S,n,f 8.Yar,y,l
Yabanc,lara Türkçe Ö retimi-I	Yabanc,lara Türkçe Ö retimi-II
Türk Dünyas, Edebiyat,-I	Türk Dünyas, Edebiyat,-II
Tiyatro Bil. Ve Sahneleme Tek.	Kar ,la t,rnal, Çocuk Edebiyat,
Uygulamal, Dil Bilimi	Türkçe Ö retiminde E itim Teknoloji-
Türk Halk Bilimi	İdil Psikolojisi
Türk Kültürü	Türkçe Ö retimi Uygulamalar,
Türkçe Ö retiminde Gözlem Çal, ma-	Seminer-Mezuniyet Çal, mas,-II
İski Türk Edebiyat,-III	Rehberlik
Seminer-Mezuniyet Çal, mas,-II	Ö retmenlik Uygulamas,
Okul Deneyimi-II	
Özel Ö retim Yöntemleri-II	

b. Türkçe Ö retmenli i Ana Bilim Dal,

Bu ana bilim dal, E itim Fakültelerinin Türkçe E itimi Bölümü ça t,s, alt,nda tek ana bilim dal, olarak faal durumda Türkçe ö retmeni yeti - tirmektedir. Bu ana bilim dal,n,n hedef kitlesi lkö retim ikinci kademedede e itim gören ö rencilerdir ve ana bilim dal,n,n lisans program, 2006 y,- l,nda yeniden düzenlenmi , bu lisans program, halen uygulanmaktad,r.

c. Yabanc,lara Türkçe Ö retimi Ö retmenli i Ana Bilim Dal,

Yabanc,lara Türkçe Ö retimi Ö retmenli i Ana Bilim Dal,ın,n hedef kitlesi a a ,daki ekilde belirlenebilir:

1. Türkçe ö renmek isteyen yabanc,lar.
2. Yurt d, ,ndaki iki dilli Türk çocuklar,.

3. Yüksek öğrenim yapmak üzere başka ülkelerden yurdumuza gelenler.

4. Türk Cumhuriyetleri ve Türk Topluluklarından öğrenim için yurdumuza gelenler.

5. Dünya ülkelerindeki Türkoloji Merkezleri.

Tarafından kurulmas, gerekli görülen Yabancılar Türkçe Öğretimi Öğretmenliği Ana Bilim Dalı için aşağıda taslak bir lisans programı sunulmuştur:

1. Sınıf 1. Yarıyılı	1. Sınıf 2. Yarıyılı
Osmanlı Paleografyası,-I	Osmanlı Paleografyası,-II
Türkçe Kompozisyon-I	Türkçe Kompozisyon-II
Türkçe Dil Bilgisi-I: Ses Bilgisi	Türkçe Dil Bilgisi-II: Ses Bilgisi
Türkçe Öğretim Metotları,-I	Türkçe Öğretim Metotları,-II
Edebî Bilgiler-I	Edebî Bilgiler-II
Türk Halk Edebiyatı,- I	Türk Halk Edebiyatı, 6II
Eski Türk Edebiyatı,-I	Eski Türk Edebiyatı,-II
Yeni Türk Edebiyatı,-I	Yeni Türk Edebiyatı,-II
Yabancılar Pedagojisi	Kültürler Arası Eğitim
Öğretmenlik Mesleğine Giriş	Okul Deneyimi-I
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi-I	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi-II
Yabancı Dil-I	Yabancı Dil-II

2. Sınıf 3. Yarıyılı	2. Sınıf 4. Yarıyılı
Osmanlı Paleografyası,-III	Osmanlı Paleografyası,-IV
Türkçe Dil Bilgisi-III: Kelime Bilgisi	Türkçe Dil Bilgisi-IV: Kelime Bilgisi
Türkçe Öğretim Metotları,-III	Türkçe Öğretim Metotları,-IV
Türk Halk Edebiyatı,-III	Türk Halk Edebiyatı,-IV
Eski Türk Edebiyatı,-III	Eski Türk Edebiyatı,-IV
Yeni Türk Edebiyatı,-III	Yeni Türk Edebiyatı,-IV
Çok Kültürlü Eğitim	Çağdaş Türk İnkıpları
Tarihî Türk İnkıpları	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi-II
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi	Öğretimde Planlama ve Değerlendirme
Öğretim ve Öğrenme	

3. S,n,f 5. Yar,y,l	3. S,n,f 6. Yar,y,l
Anlama Teknikleri (Okuma)-I	Türkçe Dil Bilgisi-VI: Cümle Bilgisi
Türkçe Dil Bilgisi-V: Cümle Bilgisi	Anlama Teknikleri (Dinleme)-II
Türk Halk Tiyatrosu-I	Türk Halk Tiyatrosu-II
Türk Dünyas, Edebiyat,-I	Türk Dünyas, Edebiyat,-II
ki Dilli ve ki Kültürlülere Türkçe	ki Dilli ve Kültürlülere Türkçe Ö re-
Türkiye D, ndaki Türklere Türkçe	Türkiye D, ndaki Türklere Türkçe
Türk Roman,	Bat, Tiyatrosu
Çocuk Edebiyat,-I	Çocuk Edebiyat,-II
Kar . Türk ve Dünya Edb. Ö rt.	Kar . Türk ve Dünya Edb. Ö rt. Tek.-II
kinç Dil Olarak Türkçe Ö retimi	S,n,f Yönetimi
Ö retim Teknolojileri ve Materyal	Özel Ö retim Yöntemleri-I

4. S,n,f 7. Yar,y,l	4. S,n,f 8. Yar,y,l
Türkçe Dil Bilgisi-VII: Anlam Bilgi-	Türkçe Dil Bilgisi-VIII: Anlam Bilgisi
Sosyolengüistik Aç,dan Türkçe Ö -	Sosyolengüistik Aç,dan Türkçe Ö re-
Dil Bilimi-I	Dil Bilimi-II
Yabanc,lara Türkçe Ö retimi-I	Yabanc,lara Türkçe Ö retimi-II
Dünya Edebiyat,-I	Dünya Edebiyat,-II
Türkçe Ö retiminde Uyum Metodu-I	Türkçe Ö retiminde Uyum Metodu-II
Seminer Mezuniyet Çal, mas,-I	Seminer Mezuniyet Çal, mas,-II
Okul Deneyimi-II	Rehberlik
Özel Ö retim Yöntemleri-II	Ö retmenlik Uygulamas,

5. Sonuç

Netice olarak ifade ediyoruz ki Türkçe; UNESCO taraf,ndan yap,-lan, resmi dil s,ralamas,nda be inci; ana dil s,ralamas,nda üçüncü durumdad,r ve bilim dili olarak tarihi seyri 2500 y,ll,k bir geçmi e dayanmaktadır. Buna kar ,l,k güzel Türkçemiz öz yurdunda öksüz muamelesi görmemelidir. Yani Türkçenin ö retimi; ngilizce, Almanca ve Frans,zcan,n ö retiminden daha m, az önemlidir?

Ulu önder Atatürk:*Ölkesini ve yüksek istiklalini korumas,n, bilen Türk milleti, dilini de yabanc, diller boyunduru undan kurtarmal,d,r.ö* derken geçmi ten gelen bir anlay, , ele tirir. Hâlbuki onun yolunda oldu-
unu söyleyen baz,lar, bugün ayn, yanl, anlay, ta ,srar etmektedirler. Atatürk^ön; Türkçe konusundaki hassasiyetlerini ortaya koyacak birçok sözü, bu alanda yapt, , çok önemli çal, malar, herkesçe bilinmektedir:

Ö Türk dilinin kendi benli ine, asl,ndaki güzellik ve zenginli ine kavu mas, için, bütün devlet te kilatlar,m,z,n, dikkatli, alakal, olmas,n, isteriz.ö

Ulu Önder yine der ki: Ö Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran Türk halk,, Türk milletidir. Türk milleti demek, Ö Türk dili' demektir. Türk dili, Türk milleti için kutsal bir hazinedir. Çünkü Türk milleti geçirdi i nihayetsiz felaketler içinde ahlâk,n,, ananelerini, hat,ralar,n,, menfaatlerini k,sacas, bugün kendi milliyetini yapan her eyini dili sayesinde muhafaza etmi tir. Türk dili, Türk milletinin kalbidir, zihnidir.ö

Ulu Önderimiz, ö Millî olabilmenin en bariz vas,flar,ndan birisinin dil yani Ö Türkçe'ö oldu unuö bilen; ö Türk milletindenim diyen her insan her eyden evvel Ö Türkçe'ö konu mal,d,r. Türkçe konu mayan bir insan Türk kültürüne, Türk Milleti'ne ba l,l, ,n, iddia ederse buna inanmak do ru olmaz. Türk Milleti'nin millî dili ve millî benli i bütün hayat,nda hâkim ve esas kalacaktır.ö(Güzel, 1996: 37) ekinde ifade ederken Türkçenin dünya dilleri aras,ndaki önemini belirtiyor, Türkçenin bilim dili olmayaca ,n, iddia eden baz, gâfil zihniyetlere kar , bir cevap, ayr,ca Türkçe konu mayanlar,n Türklü e ba l, olamayacaklar,n, da aç,kça vurguluyordu.

KAYNAKÇA

- A KIN, Sadi (2002), Ö Türkiye Cumhuriyetinde Yaz, ve Dil nk,lâb,ö, *Türk Dili*, S. 609, Ankara, s. 485.
- BA KAN, Özcan (1969), *Yabancı Dil Ö retimi*, .Ü. Edebiyat Fakültesi Yay,nlar,, stanbul.
- C C O LU, Hasan (1984), Ö Cumhuriyet Döneminde Ö retmenli in Yasal Temelleri'ö, *Ankara Üniversitesi E itim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, C. 17, S. 1-2. Ankara.
- ERGÜN, Mustafa (1997), *Atatürk Devri Türk E itimi*, Ocak Yay,nlar,, Ankara.
- GÜZEL, Abdurrahman. (1996), *Mustafa Kemal Atatürk'e Millî Birlik ve Beraberlik*, ÇOMÜ Atatürk ve Çanakkale Savaş lar,n, Ara . Merk. Yay,nlar,, Çanakkale.
- KARAGÖZO LU, Galip (1992), ö İlkö retim Okullar,n,n Ortaokul K,sm, ile Ba ,ml, ve Ba ,ms,z Ortaokullar için Türkçe Ö retmenlerinin Yeti tirilmesi'ö, *Ö retmen Yeti tirme Koordiasyon ve Birli i Toplant,s, (26-29 May,s 1992 Erzurum)*, Millî E itim Bas,mevi, Ankara, s. 266-268.
- KAVCAR, Cahit (2002), Ö Cumhuriyet Döneminde Dal Ö retmeni Yeti tirme'ö, *Ankara Üniversitesi E itim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, C. 35, S. 1-2, Ankara.
- NAZ K, Erik (1991), *Türkiye'de Anadil Ö retimi*, zmir.
- TOSUNO LU, Mesiha (2002) Ö Türkçe Ö retiminde Okuma Al, kanl, , ve Çocuklar,n Okuma E ilimleri'ö, *Türk Dili*, TDK , S. 609, Ankara, s. 562.